

Het werd een hallucinant gesprek met de minister van Energie van Mauritanië, die middag in juni vorig jaar. Terwijl ik me juist met weinig verwachtingen aan tafel had gezet. De Europese Commissie wordt dagelijks bezocht door hoogwaardigheidsbekleders uit alle landen ter wereld die 'met Europa' willen praten over van alles, vooral over Europees geld. Meestal komt het niet veel verder dan een uitwisseling van wat diplomatieke beleefdheden en de toezegging het verzoek nader te bestuderen. Vooruitgang wordt in de internationale politiek vaak gemeten in millimeters.

Maar deze middag liep totaal anders. Minister Mohamed Saleh wilde meters maken. Hij kwam niet voor hulp gelden, hij had een plan. Ondersteund met blauwdrukken, spreadsheets en landkaarten. Mauritanië, een land met hoge windsnelheden en zeer veel zon, wil komende jaren 300 gigawatt aan zon- en windvermogen neerzetten. Ter vergelijking: Nederland, met een economie die honderd (!) keer zo groot is, komt in zijn meest ambitieuze plannen niet verder dan een kwart van die hoeveelheid.

Ik knikte beleefd. Indrukwekkend. Maar de bureauladen liggen vol droomplannen over zonne-energie in de woestijn. De minister was echter nog niet klaar. Hij toonde nog een spreadsheet. Schone stroom is dankzij de zeer lage grondprijs en hoge energieopbrengst in Mauritanië vier keer zo goedkoop als in Europa. En al die schone elektriciteit krijgt het land zelf nooit op, dus gaan ze het merendeel omzetten in groene waterstof. Opgeteld zo'n 10 miljard kilogram per jaar.

Ineens had de minister van Mauritanië mijn volle interesse, hij had zojuist een nieuwe realiteit voor Europa ontvouwd

Voor een kostprijs waarvan we in Europa alleen kunnen dromen.

Ik leunde naar voren. Nu had hij onze interesse. Met die enorme hoeveelheid waterstof kun je de gehele Europese staalindustrie vergroenen. Maar ja, zie die waterstof maar eens van daar naar hier te krijgen. Vloeibaar maken, schip in en dan hier weer 'uitpakken' voor gebruik. Weg kostenvoordeel.

Hop, daar was alweer de volgende kaart. De waterstof komt helemaal niet naar Europa. Het zal in Mauritanië worden gebruikt om de ijzerertsvoorraden van het land om te zetten in sponsijzer, een halffabricaat voor het maken van hoogwaardig staal. Dat sponsijzer wilde de minister dan graag aan Europa leveren. Helemaal duurzaam en goedkoper dan wij ooit zelf kunnen maken. *Any questions?* Hij keek me triomfantelijk aan.

In een uur had Mohamed Saleh een nieuwe realiteit voor Europa ontvouwd. Afrika staat op het punt zijn enorme potentie voor duurzame energie daadwerkelijk waar te maken. Met grote gevolgen. Wat voor staal geldt, geldt immers ook voor kunstmest, basischemie en brandstoffen. Het dwingt Europa tot herbezinning op de toekomst van onze industrie. Als Afrika straks de basis voor zijn rekening neemt, moeten wij ons dan richten op de vervolproducten? Tata in IJmuiden, Yara in Terneuzen en een groot deel van de Rijnmond staan voor fundamentele keuzen.

Er is daarbij geen enkele reden tot pessimisme. Schone productie van onze spullen is precies wat we willen. En economische ontwikkeling van Afrika is, als het al niet een morele ambitie was, het enige duurzame antwoord op onze worsteling met migratie. Politiek zouden

links en rechts deze ontwikkeling kunnen omarmen.

Er is wel reden om snel te handelen. De rest van de wereld is niet demissionair. De Europese Commissie werkt inmiddels met Mauritanië samen aan de waterstofontwikkeling aldaar. Spanje investeert honderden miljoenen. Deense bedrijven gaan er waterstoffabrieken bouwen. ArcelorMittal ontwikkelt de sponsijzerproductie.

In Nederland voert de politiek het debat over het Nederlandse industriebeleid vooral met veel nationale focus. En wacht de industrie intussen op de komst van een missionair kabinet dat heldere keuzen maakt.

Tata Steel heeft steun gevraagd om zelf met waterstof ijzer te produceren. Zou kunnen. Maar de boodschap vanuit Mauritanië is duidelijk: je kunt je ook concentreren op wat Tata het beste kan: de verwerking van ruw ijzer tot hoogwaardig staal voor auto's. Of voor windmolens.

Voor het bouwen van die laatste komt volop ruimte in de IJmuiden haven als de meest vervuilende onderdelen van het huidige Tata verdwijnen. Nieuwe toekomst, meer banen, minder vervuiling. Soortgelijke kansen zijn er voor andere onderdelen van de Nederlandse basisindustrie. Mohamed Saleh kan ons inspireren om optimistisch nieuwe duurzame wegen in te slaan.

Diederik Samsom is natuurkundige en oud-politicus. Om de week schrijft hij een column op deze plek.